

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

AFYONKARAHİSAR İL ÖZEL İDARESİ

2019 Yılı Sayıştay Denetim Raporu

Aralık 2020

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU	7
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU.....	7
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	7
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	8
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ	9
7.	DENETİM BULGULARI	10
8.	EKLER.....	34

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: 2019 Yılı Bütçe Ödenekleri Tablosu	4
Tablo 2: Bütçe Gider Tahmin ve Gerçekleşen Tutar	4
Tablo 3: Bütçe Gelir Tahmin ve Gerçekleşen Tutar	5

KISALTMALAR

KHGB: KÖYLERE HİZMET GÖTÜRME BİRLİKLERİ

AFJET: AFYON JEOTERMAL TURİZM VE TİCARET A.Ş

DSİ: DEVLER SU İŞLERİ

TİSVA: TÜRKİYE İSRAFI ÖNLEME VAKFI

İLBANK: İLLER BANKASI A.Ş

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanakları

1. Bütçe Emanetleri Hesabında Kayıtlı Tutarlardan Zaman Aşımına Uğrayanların Bütçeye Gelir Kaydedilmemesi
2. Yasal Düzenleme ile Kapatılan Belde Belediyelerinin İl Özel İdaresine Devredilen Alacaklarının Muhasebe Hesaplarında İzlenmemesi
3. Köylere Hizmet Götürme Birlikleri İçin İdare Bütçesine Konan Ödeneklerden Birliklere Aktarılmayan Kısımının Yılsonunda İptal Edilmeyip Bütçe Emanetleri Hesabına Alınması
4. İdarenin Mülkiyetinde, Yönetiminde veya Kullanımındaki Taşınmazların Envanter Çalışmalarının Tamamlanmaması ve Buna Bağlı Olarak Muhasebe Bilgilerinin Güncellenmemesi
5. İdare Arsaları ile Binalarının Diğer Kamu İdarelerine Tahsis Edilmesine İlişkin Muhasebe Kayıtlarının Yapılmaması
6. Diğer Kamu İdarelerince İl Özel İdaresine Tahsis Edilen Arsa, Bina ve Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Mahiyetindeki Taşınmazların Tahsis İşlemlerine İlişkin Muhasebe Kayıtlarının Yapılmaması

B. Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler

1. İşletme Ruhsatı Teminat Tutarlarının Güncellenmemesi
2. İşçilere Yıllık Ücretli İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullanılmaması
3. Bakanlık Ve Merkezi İdare Kuruluşlarınca İl Özel İdarelerine Aktarılan Yatırım Ödeneklerinin Köylere Hizmet Götürme Birliklerine Aktarılması
4. Köylere Hizmet Götürme Birliklerine Mahalli İdare Birlikleri Kanunu'nda Öngörülme Şekilde Aktarmalar Yapılması
5. Köylere Hizmet Götürme Birliklerine Sermaye Transferi Gibi Genel İfadeyle Aktarmalar Yapılması
6. Yoksullara Mikro Kredi Verilmesi İçin Vakfa Aktarılan Kaynağın Takip Edilmemesi

7. Tahakkuku Tahsiline Bağlı İdare Gelirlerinin Gelirlerden Alacaklar Hesabında Muhasebeleştirilmesi ve Bu Hesabın Mevzuatına Aykırı Çalıştırılması
8. Vadeli Mevduat Faiz Gelirlerinin Net Tutar Üzerinden Muhasebeleştirilmesi
9. İlk Madde ve Malzeme Hesabından Çıkışların En Geç Üçer Aylık Dönemler İtibari ile Yapılmaması
10. Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına Ait Katkı Payının İlgili Belediyelerden Aktarılmaması
11. İdareye Süresinde Gönderilmeyen Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına Katkı Payının Gecikme Zamlarının Hatalı Hesaplanması
12. Jeotermal Kaynak Kullanan İşletmelerden Alınan %1 İdare Payına İlişkin Matrahın Hatalı Belirlenmesi
13. Devlet Su İşlerine ve Karayolları Genel Müdürlüğüne Ait Projelerin Yapım İhalelerini Alan Yüklenicilerin, Yapım ve Üretim Sahası Kendilerine Devredildikten Sonra İl Özel İdaresine Ödemeleri Gereken İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Bedelleri ile İdare Payını Ödememeleri
14. Sözleşmeli Personele Yapılan Sosyal Denge Tazminatı Ödemelerinin Prime Esas Kazanca Dâhil Edilmemesi

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Afyonkarahisar İl Özel İdaresi 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 3'üncü maddesinde yer alan sınıflandırma çerçevesinde, genel yönetim kapsamında yer alan kamu idarelerinden birisi olup, faaliyetlerini 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu'nun verdiği yetki ve sorumluluklar çerçevesinde yürütmektedir.

Bu itibarla il özel idareleri il halkının mahallî müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurulan, karar organı olan il genel meclisi seçimle oluşturulan, idarî ve malî özerkliğe sahip kamu tüzel kişiliğidir. İl özel idaresinin başı ve tüzel kişiliğinin temsilcisi validir.

5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu'nun 6'ncı maddesine göre İl Özel İdaresi, mahallî müşterek nitelikte olmak şartıyla;

a) Gençlik ve spor, sağlık, tarım, sanayi ve ticaret; Belediye sınırları il sınırı olan Büyükşehir Belediyeleri hariç ilin çevre düzeni plânı, bayındırlık ve iskân, toprağın korunması, erozyonun önlenmesi, kültür, sanat, turizm, sosyal hizmet ve yardımlar, yoksullara mikro kredi verilmesi, çocuk yuvaları ve yetiştirme yurtları; ilk ve orta öğretim kurumlarının arsa temini, binalarının yapım, bakım ve onarımı ile diğer ihtiyaçlarının karşılanmasına ilişkin hizmetleri il sınırları içinde,

b) İmar, yol, su, kanalizasyon, katı atık, çevre, acil yardım ve kurtarma; orman köylerinin desteklenmesi, ağaçlandırma, park ve bahçe tesisine ilişkin hizmetleri belediye sınırları dışında,

Yapmakla görevli ve yetkilidir.

Ayrıca bakanlıklar ve diğer merkezi idare kuruluşları, kendi görev alanına giren sağlık, eğitim, kültür, turizm, çevre, imar, bayındırlık, iskân, gençlik ve spor gibi hizmetler ile bu kurum ve kuruluşların ildeki tüm yapım, bakım ve onarım işlerini kendi bütçelerinde bu hizmetler için ayrılan ödenekleri il özel idarelerine aktarmak suretiyle gerçekleştirebilir. Bakanlıklar ve merkezi idare kuruluşlarından aktarılan bu tür ödenekler ile gerçekleştirilecek yatırımlar il özel idarelerince tüm il sınırları içerisinde yapılabilmektedir.

10.07.2018 tarih 30474 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’nin 97’nci maddesinde mahalli idareleri ve bunların merkezi idare ile olan alaka ve münasebetlerini düzenlemek Çevre ve Şehircilik Bakanlığı’nın görevleri arasında sayılmıştır. Bu amaçla İçişleri Bakanlığı bünyesinde bulunan Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü kaldırılarak Çevre ve Şehircilik Bakanlığı teşkilatı bünyesinde Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü kurulmuştur. Söz konusu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’nin 100’üncü maddesinde de; mahalli idarelerin iş ve işlemlerine dair mevzuatla verilen görev ve hizmetleri yapmak yeni kurulan Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü’nün görevleri arasında sayılmıştır.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığına yerel yönetimler hakkında verilen yetki ve görevlerin yanında, 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu ile İçişleri Bakanlığına verilen il özel idaresinin teşkilatı ve işleyişi üzerinde düzenleme, izin ve onay verme görev ve yetkileri halen devam etmektedir. Bu itibarla 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu uyarınca, il özel idarelerinin organlarının çalışma usulleri, norm kadrolarının belirlenmesi, üst yönetici olarak vali ve genel sekreterin atanması, idari denetimi, bütçe ve muhasebe sisteminin oluşturulması, borçlanma izni, işletme ve şirket kurulması ile yurtdışı ilişkilerin yürütülmesi konuları da İçişleri Bakanlığının vesayet denetimi altındadır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

İl özel idaresinin organları, il genel meclisi, il encümeni ve validir.

5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu’nun “İl Genel Meclisi” başlıklı 9’uncu maddesi gereğince, İl Genel Meclisi İl Özel İdaresinin karar organıdır ve ildeki seçmenler tarafından seçilmiş üyelere oluşur.

İl encümeni ise valinin başkanlığında, genel sekreter ile il genel meclisinin her yıl kendi üyeleri arasından seçeceği üç üye ve valinin her yıl birim amirleri arasından seçeceği iki üyeden oluşan il özel idaresinin icra organıdır.

Vali, il özel idaresinin başı ve tüzel kişiliğinin temsilcisidir. Görev ve yetkileri 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu’nun 30’ncü maddesinde sayılan Vali, il özel idaresi teşkilâtının en üst amiri olarak il özel idaresi teşkilâtını sevk ve idare etmektedir.

Genel sekreter, il özel idaresi hizmetlerini vali adına ve onun emirleri yönünde, mevzuat hükümlerine, il genel meclisi ve il encümeni kararlarına, il özel idaresinin amaç ve

politikalarına, stratejik plan ve yıllık çalışma programına göre düzenler ve yürütür.

İl özel idaresi teşkilatı 5302 sayılı Kanun'un verdiği yetki ve sorumluluklar çerçevesinde norm kadro ilke ve standartlarına göre oluşturulur. Bu itibarla Afyonkarahisar İl Özel İdaresi memur, sözleşmeli personel ve işçi olarak teşkilatlandığı merkez ve tüm ilçelerde verdiği hizmetleri;

Memur (657-4/A) olarak; 1 genel sekreter, 2 genel sekreter yardımcısı, 11 birim müdürü, 2 Müdür, 14 ilçe özel idare müdürü, 2 avukat, 24 şef, 39 memur, 46 mühendis ve diğer teknik personel ile 14 hizmetli,

Sözleşmeli personel (657-4/B) olarak 8 mühendis, 1 mimar, 2 tekniker ve 1 avukat,

İşçi (657-4/D) olarak ise 79 personel ile gerçekleştirmektedir.

Karar organlarından olan il genel meclisi ise 50 üyeden oluşmaktadır.

Afyonkarahisar İl Özel İdaresi İnsan Kaynakları Birim Müdürlüğünün personel durum tablosuna göre toplam 166 adet memur kadrosu doludur.

İl Özel İdaresi finansman ve ortaklık açısından İller Bankası, tahsisli ödenekler ve mali istatistiklerin takibi açısından Hazine ve Maliye Bakanlığı, tahsil edilen taşınmaz kültür varlıkları katkı payı açısından belediyeler, madenlerin ruhsat, denetim ve gelirleri açısından Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, üst yöneticileri açısından İçişleri Bakanlığı, köylere altyapı yatırımlarının götürülebilmesi açısından Köylere Hizmet Götürme Birlikleri ile bağlantı içerisinde olmakla beraber ilin mahalli ve müşterek ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla Milli Eğitim Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Tarım ve Orman Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Gençlik ve Spor Bakanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü, Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı ve İl Belediyesi ile de bağlantı ve ilişki halindedir.

1.3. Mali Yapı

Afyonkarahisar İl Özel İdaresi, faaliyetlerini 2019 yılı bütçesi ile verilen ödenekler ve ilgili kanunlarla merkezi idareden aktarılan diğer kaynaklarla yürütmektedir.

Bu kapsamda Afyonkarahisar İl Özel İdaresinin 2019 yılı bütçesiyle 175.000.000,00 TL gelir ve 174.000.000,00 ödenek öngörülmüş olup 114.576.682,63 TL 2018 yılından devreden ödenek ve Merkezi İdare Bütçesinden kullanım amacı belirlenmiş yatırımlar için aktarılan

toplam 121.146.063,55 TL ödenek ile birlikte yılı ödenekleri 410.722.746,18 TL'ye ulaşmıştır. Afyonkarahisar İl Özel İdaresinin sunulan mali tablolarına göre 2019 yılı gelir ve gider durumu aşağıda gösterilmiştir.

1.1.1. Bütçe Ödenekleri Tablosu ile Gelir ve Gider Bütçesi ve Gerçekleşmeleri

Tablo 1: 2019 Yılı Bütçe Ödenekleri Tablosu

Gider Türü (1. Düzey)	Bütçe İle Verilen Ödenek	Önceki Yıllan Devreden Ödenekler	Ek Ödenek (Yedek Ödenek)	Yıl İçinde İptal Edilen Ödenek	Net Bütçe Ödeneği Toplamı	Bütçe Gideri Toplamı	Sonraki Yıla Devreden Ödenek
Personel Giderleri	14.716.407,13	2.014.109,77	37.403.213,93	470.789,28	55.200.174,26	51.842.197,96	2.887.187,02
S.G.K. Dev. Prim. Giderleri	1.936.373,52	509.205,98	8.257.519,21	115.715,23	11.066.834,17	10.536.131,51	414.987,43
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	24.406.903,55	3.606.975,83	1.911.562,22	841.806,88	39.930.397,47	34.581.211,07	4.507.379,52
Faiz Giderleri	1.000.000,00	-	-	111.995,87	1.000.000,00	888.004,13	-
Cari Transferler	3.594.620,00	-	-	487.874,19	3.263.542,98	2.775.668,79	-
Sermaye Giderleri	96.476.997,00	108.446.391,05	72.784.768,19	469.421,30	275.047.715,68	204.407.001,67	70.171.292,71
Sermaye Transferleri	23.118.699,00	-	789.000,00	228.728,41	23.649.167,06	23.420.438,65	-
Borç Verme	-	-	-	-	-	-	-
Yedek Ödenekler	23.118.699,00	-	-	564.914,56	564.914,56	-	-
TOPLAM	174.000.000,00	114.576.682,63	121.146.063,55	3.291.245,72	409.722.746,18	328.450.653,78	17.513.807,04

Tablo 2: Bütçe Gider Tahmin ve Gerçekleşen Tutar

Hesap Kodu	Eko. Kod.	Gider Türü	Tahmini Bütçe Gideri	Net Bütçe	Gerçekleşen	Gerçekleşme Oranı %
830	01	Personel Giderleri	14.716.407,13	55.200.174,26	51.842.197,96	93
830	02	S.G.K. Dev. Prim. Giderleri	1.936.373,52	11.066.834,17	10.536.131,51	95
830	03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	24.406.903,55	39.930.397,47	34.581.211,07	87
830	04	Faiz Giderleri	1.000.000,00	1.000.000,00	888.004,13	88
830	05	Cari Transferler	3.594.620,00	3.263.542,98	2.775.668,79	85
830	06	Sermaye Giderleri	96.476.997,00	275.047.715,68	204.407.001,67	74
830	07	Sermaye Transferleri	23.118.699,00	23.649.167,06	23.420.438,65	99
830	08	Borç Verme	-	-	-	-
900	09	Yedek Ödenekler	23.118.699,00	8.750.000,00	-	-
		TOPLAM	174.000.000,00	409.727.746,18	328.450.653,78	80

*Not: Yedek Ödenek Bütçe Kalemleri İçinde Bulunmamaktadır.

Tablo 3: Bütçe Gelir Tahmin ve Gerçekleşen Tutar

Hesap Kodu	Eko. Kod.	Gelir Türü	Bütçe	Gerçekleşen	Gerçekleşme Oranı %
800	01	Vergi Gelirleri	4.334.000,00	3.583.854,98	82
800	03	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	2.130.100,00	2.113.542,14	99
800	04	Alınan Bağış ve Yardımlar	–	121.146.063,68	-
800	05	Diğer Gelirler	168.735.900,00	162.362.010,06	96
800	06	Sermaye Gelirleri	–	697.313,57	–
800	08	Tahsilatlardan Alacaklar	–	–	–
		Red ve İadeler (-)	-200.000,00	-227.695,28	-1,13
		TOPLAM	175.000.000,00	289.675.089,15	1,66

Afyonkarahisar İl Özel İdaresinin AFJET Termal Turizm ve Sanayi A.Ş. nde yüzde 59,41, Afyon Mermer San. Tic. A.Ş. nde yüzde 2 oranında hissesi bulunmaktadır. Sandıklı Organize Sanayi Bölgesi, Dinar Organize Sanayi Bölgesi, Bolvadin Organize Sanayi Bölgesi, İncehisar Organize Sanayi Bölgesi, Şuhut Organize Sanayi Bölgesi, Dazkırı Organize Sanayi Bölgesi, Emirdağ Organize Sanayi Bölgesi ve Afyonkarahisar 2. Organize Sanayi Bölgesi idarenin ortaklığının bulunduğu diğer ticari alanlardır.

Ayrıca Afyonkarahisar İl Özel İdaresi Vilayetler Birliği, Frigya Kültürel Mirasını Koruma ve Kalkınma Birliği, Merkez Çevre Hizmetleri Birliği, Ömer Gecek Termal Turizm Hizmet Birliği, Afyonkarahisar İli Atık Su Arıtma Tesisi Kurma ve İşletme Birliği, Şuhut Çevre Hizmetleri Birliği, Dinar Çöl Ovası Kapalı Havzası Proje Atık Su Arıtma Tesisi Yapım Bakım Onarım ve İşletme Birliği, Sandıklı Termal Turizm Alt Yapı Hizmetleri Birliği ile Zafer Kalkınma ajansı üyesidir.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Afyonkarahisar İl Özel İdaresi mali işlemlerini 5018 sayılı Kanunla belirlenmiş muhasebeleştirme ve raporlama kurallarına göre gerçekleştirmektedir.

5018 sayılı Kanununun 49'uncu maddesinin ilk iki fıkrasında;

“Muhasebe sistemi; karar, kontrol ve hesap verme süreçlerinin etkili çalışmasını sağlayacak ve malî raporların düzenlenmesi ile kesin hesabın çıkarılmasına temel olacak şekilde kurulur ve yürütülür.

Kamu hesapları, kamu idarelerinin gelir, gider ve varlıkları ile malî sonuç doğuran ve

öz kaynağın artmasına veya azalmasına neden olan her türlü işlemlerle garantilerin ve yükümlülüklerin belirlenmiş bir düzen içinde hesaplara kaydedilerek, yönetim ve denetim yetkilileriyle kamuoyuna gerekli bilgilerin sağlanması amacıyla tutulur.” denilmektedir. Söz konusu 49'uncu maddenin son fıkrasında ise muhasebe işlemlerine, hesap planlarına ve işlemlerin muhasebeleştirilmesinde kullanılacak belgelerin şekil ve türlerine ilişkin düzenlemenin mahalli idareler için İçişleri Bakanlığınca yapılacağı hükmü getirilmiştir. Bu kapsamda il özel idarelerince de uygulanan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği çıkarılmıştır.

Afyonkarahisar İl Özel İdaresinde mali işlemlerle ilgili muhasebe kayıtları Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği çerçevesinde İçişleri Bakanlığının sunduğu e-İçişleri otomasyon sistemi üzerinden yürütülmekte olup, mali nitelikteki hesap ve işlemleri Mali Hizmetler Müdürlüğüne gerçekleştirilmektedir. 2019 yılı Sayıştay denetimi kapsamında Afyonkarahisar İl Özel İdaresi tarafından “Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar” ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup, denetim bunlar ile usul ve esasların 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri
- Geçici ve kesin mizan
- Bilanço
- Banka mevcudu tespit tutanağı
- Alınan çekler sayım tutanağı
- Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı
- Teminat mektupları sayım tutanağı
- Değerli kağıtlar sayım tutanağı
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetimi icmal cetveli
- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu
- Faaliyet sonuçları tablosu

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço, faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün

belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 11'nci maddesinde, üst yöneticilerin idarelerinin stratejik planlarının ve bütçelerinin kalkınma planına, yıllık programlara, kurumun stratejik plan ve performans hedefleri ile hizmet gereklerine uygun olarak hazırlanması ve uygulanmasından, sorumlulukları altındaki kaynakların etkili, ekonomik ve verimli şekilde elde edilmesi ve kullanımını sağlamaktan, kayıp ve kötüye kullanımının önlenmesinden, malî yönetim ve kontrol sisteminin işleyişinin gözetilmesi, izlenmesi ve kanunlar ile Cumhurbaşkanlığı kararnamesinde belirtilen görev ve sorumlulukların yerine getirilmesinden Bakana; mahallî idarelerde ise meclislerine karşı sorumlu oldukları ve bu sorumluluğun gereklerini harcama yetkilileri, malî hizmetler birimi ve iç denetçiler aracılığıyla yerine getirecekleri belirtilmektedir.

Afyonkarahisar İl Özel İdaresinin 2019 yılı denetimi çerçevesinde kurum iç kontrol sistemine ilişkin aşağıdaki belirleme ve değerlendirmeler yapılmıştır.

İdarenin iç kontrol sistemi, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 55, 56 ve 57'nci maddeleri, Hazine ve Maliye Bakanlığınca yayımlanmış olan İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar, Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği, Kamu İç Kontrol Standartları Rehberi, Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı Rehberi çerçevesinde değerlendirildiğinde sistemde aşağıda belirtilen eksiklikler bulunmuştur.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 11'inci maddesine göre, üst yöneticiler iç kontrol sisteminin kurulması, yazılı prosedür ve talimatların oluşturulması ve gözetilmesinden sorumludurlar. 60'ıncı maddesinde ise, iç kontrol sisteminin kurulması, standartlarının uygulanması ve geliştirilmesi konularında çalışmalar yapılması görevlerinin, malî hizmetler birimi tarafından yürütüleceği ifade edilmektedir.

Hazine ve Maliye Bakanlığı, kamu idarelerinde iç kontrol sisteminin oluşturulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi amacıyla 18 standart ve bu standartlar için gerekli 79 genel şart belirlemiş ve 26.12.2007 tarihli ve 26738 sayılı Resmi Gazete’de yayımlamıştır.

İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar’ın 5’inci maddesinde ise, kamu idarelerinin tüm işlemlerinde Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirlenen iç kontrol standartlarına uymakla ve gereğini yerine getirmekle yükümlü bulunduğu ifade edilmiştir. İç kontrol sisteminin kurulmasıyla, 5018 sayılı Kanun’da ifade edilen “*Kamu kaynağının verimli kullanılması ve kötüye kullanımının engellenmesi*” ilkesi gerçekleşecektir.

İdarenin iç kontrol süreçlerinin incelenmesi neticesinde; İç Kontrol Sisteminde aşağıda belirtilen eksiklikler tespit edilmiştir:

- a) Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı hazırlanmamıştır.
- b) Personelin işe alınması, yer değiştirmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik-performans değerlendirmesi ile disiplin hükümlerine yönelik insan kaynakları politikası belirlenmemiştir.
- c) Hassas görevlere ilişkin prosedürler belirlenmemiştir.
- d) İdare kurumsal riskleri belirlenmemiştir.
- e) İdare iç kontrol riskleri belirlememiştir.
- f) Ön mali kontrol sistemi, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar’a uygun olarak kurulmamıştır.
- g) İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu oluşturulmamıştır.
- h) İç denetim fonksiyonunun etkin yerine getirilebilmesine yönelik iç denetim birimi kurulmamış ve iç denetçi ataması yapılmamıştır.
- i) Yetki devirleri ve sınırlarının yazılı olarak belirlenmesine ilişkin çalışmalar tamamlanmamıştır.
- j) İnsan Kaynakları ve Eğitim Müdürlüğü tarafından müdürlüklerin taleplerine göre hizmet içi eğitim planı oluşturulmuş ancak planda belirlenen eğitimlerin bir kısmı verilebilmiştir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Afyonkarahisar İl Özel İdaresi 2019 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan; geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, “Denetim

Görüşünün Dayanakları” bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

BULGU 1: Bütçe Emanetleri Hesabında Kayıtlı Tutarlardan Zaman Aşımına Uğrayanların Bütçeye Gelir Kaydedilmemesi

Bütçe Emanetleri Hesabında kayıtlı olan ve zamanaşımına uğrayan tutarlar İdare bütçesine gelir kaydedilmemiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 249'uncu ve 250'inci maddelerinde bütçe emanetlerinin gelir kaydedilmesine ve muhasebeleştirilmesine ilişkin ayrıntılı açıklamalar yapılmıştır. Bu bağlamda malın alındığı veya hizmetin yapıldığı malî yılı izleyen beşinci yılın sonuna kadar talep edilmeyen bütçe emanetleri 320-Bütçe Emanetleri Hesabına borç, 600- Gelirler Hesabına alacak; diğer taraftan 805-Gelir Yansıtma Hesabına borç, 800-Bütçe Gelirleri Hesabına alacak kaydedilecektir.

İdarenin hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde; 320-Bütçe Emanetleri Hesabında kayıtlı bulunan 2.084.321,89 TL'nin, ilgili gider işleminin yapıldığı mali yıldan itibaren 5 yıl geçmesine rağmen bütçeye gelir kaydedilmediği tespit edilmiştir.

Söz konusu tespit sonrasında, İdare tarafından; Bütçe Emanetleri Hesabında kayıtlı olan ve zamanaşımına uğrayan tutarlar 2020 yılı içinde İdare bütçesine gelir kaydedilmiştir. Ancak, ilgili muhasebe işlemlerinin 2019 yılında yapılmaması nedeniyle, 2019 yılı mali tablolarındaki 320-Bütçe Emanetleri Hesabı ve 600-Gelirler Hesabında 2.084.321,89 TL hatalı bilgi oluşmuştur.

BULGU 2: Yasal Düzenleme ile Kapatılan Belde Belediyelerinin İl Özel İdaresine Devredilen Alacaklarının Muhasebe Hesaplarında İzlenmemesi

6360 sayılı Kanun ile kapatılan belde belediyelerinin İl Özel İdaresine devredilen alacakları muhasebede kayıtlı değildir.

6360 sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile Afyonkarahisar ili sınırları içinde nüfusu 2000'den az olan belde belediyeleri kapatılarak alacakları İl Özel İdaresine devredilmiştir.

Devralınan su satış gelirleri, emlak vergisi, muhtelif harç ve cezalara ilişkin alacaklar toplam 5.052.327,22 TL'dir.

Devir tarihi olan 31.03.2014 tarihinden itibaren alacak tutarından 295.507,35 TL'si terkin edilmiş, 2.563.868,27 TL'si tahsil edilmiştir. 2019 yılı sonu itibarıyla alacak bakiyesi 2.211.553,42 TL'dir. Ancak söz konusu alacak bakiyesi 2019 yılının muhasebe hesaplarında kayıtlı değildir.

Diğer yandan, belde belediyelerinin su satış gelirleri, emlak vergisi, muhtelif harç ve cezalara ilişkin alacakları, ilgililerin başvuruları üzerine 6552 sayılı İş Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması ile Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına Dair Kanun ve 6736 Sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına İlişkin Kanun kapsamında yapılandırılmıştır.

İdareye yapılan başvurular sonucunda 1.068.298,95 TL yapılandırılmıştır. Yapılandırılmayan alacak tutarı ise, 1.143.254,47 TL'dir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'ne göre; belli bir süre ile tahsili ertelenen gelirlerden alacakların 122-Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabında izlenmesi; bir yılı aşan bir süreyle tecil veya tehir edilen gelirlerden alacakların ise 222-Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabında izlenmesi gerekmektedir.

Diğer yandan, Yönetmelik'in 120-Gelirlerden Alacaklar Hesabı ve 121-Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabı ile ilgili düzenlemelerine göre; mali yılsonuna kadar tahsili gereken ve 120-Gelirlerden Alacaklar Hesabında kayıtlı alacaklardan tahsil edilemeyen tutarlar, mali yılsonunda takibat servisine devredilerek 121-Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabına kaydedilmelidir.

Buna göre, kapatılan belde belediyelerinden devralınan alacakların 2019 yılsonu bakiyesi 2.211.553,42 TL'den, 1.068.298,95 TL'sinin faaliyet dönemini aşan süreyle tecil veya tehir edilen kısmının 222-Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabında, dönem sonunda tecil ve tehir süresi bir yılın altına inen kısmının 122-Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar

Hesabında, kalan 1.143.254,47 TL'nin ise 121-Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabında izlenmesi gerekmektedir.

İdarenin hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde, yukarıda belirtilen muhasebe işlemlerinin yapılmadığı tespit edilmiştir.

Söz konusu tespit sonrasında, İdare tarafından; kapatılan belde belediyelerinin idareye devredilen alacaklarının muhasebe hesaplarına kaydı 2020 yılı içinde yapılmıştır. Ancak, ilgili muhasebe işlemlerinin 2019 yılında yapılmaması nedeniyle, 2019 yılı mali tablolarında 121-Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabı, 122-Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabı ve 222-Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabı yönünden toplam olarak 2.211.553,42 TL hatalı bilgi oluşmuştur.

BULGU 3: Köylere Hizmet Götürme Birlikleri İçin İdare Bütçesine Konan Ödeneklerden Birliklere Aktarılmayan Kısımın Yılsonunda İptal Edilmeyip Bütçe Emanetleri Hesabına Alınması

İdare bütçesine köylere hizmet götürme birlikleri için konan ödeneklerden bir kısmı birliklere aktarılmamasına rağmen, aktarılmayan ödenekler yılsonunda iptal edilmeyip bütçe emanetleri hesabına alınarak bir sonraki yıla devretmiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na göre; cari yılda kullanılmayan ödenekler yılsonunda iptal edilmelidir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde de; yılsonunda kullanılmayan ödeneklerin bütün düzeyleri belirtilerek iptal edileceği, ancak, şartlı, tahsisi mahiyette ve mevzuatı gereği ertesi yıla devri gereken ödeneklerin devir gerekçesi belirtilerek devredileceği ve devredilen ödeneklerin yeni yıl bütçesinde açılacak tertiplere ödenek kaydedileceği belirtilmiştir.

Aynı Yönetmelik'de; Bütçe Emanetleri Hesabının nasıl kullanılacağı belirtilmiştir. Herhangi bir tutarın bütçe emanetine alınabilmesi için; hizmetin yapılmış veya malın teslim alınmış, Mahalli İdareler Harcama Belgeleri Yönetmeliği'nde belirtilen bütün tahakkuk belgelerinin harcama yetkilisine imzalatılmış ve ödeme emri belgesi ekinde ödeme yapılmak üzere muhasebe birimine gönderilmiş olması gerekir. Gerek mali yıl içerisinde, gerekse mali yılsonunda nakit yetersizliği veya diğer sebeplerle ilgililerine ödenemeyen tutarlar bütçeleştirilerek 320-Bütçe Emanetleri Hesabına alınmaktadır.

Diğer yandan, 5355 sayılı Mahallî İdare Birlikleri Kanunu'na göre; il özel idarelerinin köye yönelik hizmetleri, köylere hizmet götürme birlikleri aracılığıyla yaptırabilmektedir. Ancak bu işlerin yapımı için ayrılan ödeneğin birliklerin bütçesine aktarılması gerekmektedir.

Uygulamada, İl özel idaresi tarafından köylere hizmet götürme birliklerine o yıl için öngörülen bütçe ödenekleri başlangıçta ve tamamıyla aktarılmamakta, köylere hizmet götürme birlikleri tarafından işler gerçekleştirildikçe ödeme yapılmaktadır. Dolayısıyla, çoğunlukla birlikler tarafından yılı içinde yapılan harcamalar, aynı yıl için özel idare bütçesinde köylere hizmet götürme birlikleri için öngörülen ödenek tutarlarından düşük kalmaktadır. Bu nedenle öngörülen ödeneklerin tamamı harcanmamaktadır. Bu durumda, bu ödeneklerin kalan kısmının iptal edilmesi gerekmektedir.

İdarenin hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde, köylere hizmet götürme birlikleri için bütçede öngörülen ödeneklerden; herhangi bir mal, hizmet alımı ya da yapım işine ilişkin ödeme mevcut olmaması nedeniyle harcanamayan ve iptal edilmesi gereken ödenek tutarlarının iptal edilmeyip mevzuata aykırı olarak ödeme emrine bağlanıp Bütçe Emanetleri Hesabına alındığı tespit edilmiştir. Bu uygulamanın mevzuatına uyarlı olmadığı aşikardır. Halbuki, Köylere Hizmet Götürme Birlikleri için İdare bütçesine konan ödeneklerden birliklere aktarılmayan kısmın yılsonunda iptal edilmesi gerekmektedir.

Söz konusu tespit sonrasında, 2020 yılı içinde, İdare tarafından köylere hizmet götürme birlikleri için İdare bütçesine konan ödeneklerin yılında harcamasının yapılması ve harcanılmayan kısmının yıl sonunda iptal edilmesine yönelik çalışmalara başlanılmıştır. Ancak, söz konusu işlemlerin 2019 yılında yapılmaması nedeniyle, 2019 yılı sonu itibarıyla 320-Bütçe Emanetleri Hesabında 5.634.295,06 TL tutarında hatalı bilgi oluşmuştur.

BULGU 4: İdarenin Mülkiyetinde, Yönetiminde veya Kullanımındaki Taşınmazların Envanter Çalışmalarının Tamamlanmaması ve Buna Bağlı Olarak Muhasebe Bilgilerinin Güncellenmemesi

İdare taşınmazlarının tapu bilgilerinin fiili durumla uyumlulaştırılması, numaralandırması, dosyalanması, cins tashihi ve yeniden değerlendirme işlemleri tamamlanmamış ve bunlara bağlı olarak da muhasebe bilgileri güncellenmemiştir.

Taşınmazların yönetimi 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 44, 45, 47 ve 60'uncu maddelerinde düzenlenmiştir. Hazine ve Maliye Bakanlığınca; 5018 sayılı

Kanun'un 44, 45 ve 60'ıncı maddelerine dayanılarak Kanun kapsamında olan kurum ve kuruluşların mülkiyetinde, yönetiminde veya kullanımında bulunan taşınmazların kaydına ve icmalllerinin düzenlenmesine ilişkin usul ve esasları belirlemek üzere Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik çıkarılmıştır.

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'in 1'inci maddesinde, Yönetmelik'in amacının; genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri ile bu idarelere bağlı ve Kanun kapsamında olan kurum ve kuruluşların mülkiyetinde, yönetiminde veya kullanımında bulunan taşınmazların kaydına ve icmal cetvellerinin düzenlenmesine ilişkin usul ve esasları düzenlemek olduğu belirtilmiş ve Yönetmelik'in diğer maddelerinde kamu idarelerinin tasarrufunda bulunan taşınmazların kaydına ve buna ilişkin cetvellerin tutulmasına ilişkin usul ve esaslar ile bu işlemlerle ilgili görev, yetki ve sorumluluklar belirlenmiştir.

Yönetmelik'in "Kayıt ve Kontrol İşlemleri" başlıklı 5'inci maddesine göre: Taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleri; kamu idarelerine ait taşınmazların mevcutlarla birlikte içinde bulunulan yılda çeşitli yollarla edinilenlerin ve elden çıkarılanların miktar ve değer olarak takip edilmesi amacıyla kayıt altına alınması olup kayıtların belgeye dayanması esastır. "Tapuda Kayıtlı Olan Taşınmazlar" başlığı altında yer alan taşınmazlar maliyet bedeli üzerinden, bu taşınmazlardan maliyet bedeli belirlenemeyenler ise rayiç değerleri üzerinden kayıtlara alınacaktır.

Taşınmazların rayiç değeri; maliki kamu idaresince, başka bir kamu idaresinin yönetiminde veya kullanımında olanlar ise bu idarelerce tespit edilecek ve taşınmazların kayıtlara alınan değeri, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre güncellenecektir. Ayrıca, kayıt işlemleri, taşınmaz giriş ve çıkış kayıtlarının tutulması ve ilgili cetvellere kaydedilmesi süreçlerini kapsamaktadır.

Yönetmelik'in "Taşınmazların numaralandırılması" başlıklı 8'inci maddesine göre: Kamu idarelerince kaydedilen her taşınmaz için daha önce belirlenmiş taşınmaz numarası var ise bu taşınmaz numarası, yoksa kamu idarelerinin belirleyeceği taşınmaz numarası verilecektir.

Yönetmelik'in "Dosyalama" başlıklı 9'uncu maddesinde; kamu idarelerince kaydedilen her taşınmaz için taşınmaz ile aynı numarayı taşıyan birer dosya oluşturulacağı, dosyalama işleminin nasıl yapılacağı, hangi tasarruf işlemi için ne tür belgelerin ekleneceği ayrıntısıyla düzenlenmiştir.

Yönetmelik'in "Cins tashihlerinin yapılması" başlıklı 10'uncu maddesine göre: Kamu idarelerince; mülkiyetlerinde, yönetimlerinde veya kullanımlarında bulunan taşınmazların mevcut kullanım şekli ile tapu kaydının birbirine uygun olmaması durumunda, taşınmazlar mevcut kullanım şekli ile kayıtlara alınacak olup kamu idareleri taşınmazların cins tashihi için gerekli işlemleri yapacaklardır. Tahsis edilen ve üzerinde irtifak hakkı tesis edilen taşınmazlar açısından bu yükümlülük kullanan idarenin veya gerçek veya tüzel kişilerin durumu tespit eden yazısı üzerine taşınmaz maliki idareye aittir. Ancak cins tashihi ile ilgili gerekli belgeler ile buna ilişkin malî yükümlülükler kullanıcılar tarafından karşılanacaktır.

Diğer yandan, aynı Yönetmelik'in geçici 1'inci maddesinde de, tüm bu taşınmaz kayıt işlemlerinin 31.12.2017 tarihine kadar tamamlanması gerektiği ifade edilmiştir.

Yukarıda belirtildiği üzere, Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik hükümleri gereğince; tapu bilgilerinin temin edilerek fiili envanterin yapılması, mevzuatında belirtilen şekilde kayda esas değerlerinin tespit edilmesi ve yeniden değerlendirilmesi, her bir taşınmaz için numaralandırma, dosyalama ve cins tashihi işlemlerinin yapılması, taşınmaz icmal cetvellerinin konsolide edilmesi, Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği gereği taşınmazların mali tablolarında gösterilmesi ve tüm bu taşınmaz kayıt işlemlerinin 31.12.2017 tarihine kadar tamamlanması gerekmektedir.

Ancak, İdarenin taşınmaz işlemlerinin incelenmesi neticesinde; mevzuatında belirtilen süre itibarıyla taşınmaz tapu bilgileri ile fiili durum uyumlaştırılmasının yapılamadığı ve numaralandırma, dosyalama, cins tashihi ve yeniden değerlendirme işlemlerinin tamamlanamadığı ve bunlara bağlı olarak da muhasebeleştirme işlemlerinin güncellenemediği; belirtilen eksikliklerin halihazırda da devam ettiği tespit edilmiştir.

Söz konusu tespit sonrasında, İdare tarafından 2020 yılı içinde yukarıda belirtilen taşınmaz kayıt çalışmalarına başlanılmıştır. Ancak, taşınmaz kayıt işlemlerinin 2019 yılında tamamlanmaması nedeniyle, 2019 yılı mali tablolarında 25-Maddi Duran Varlıklar Hesap Grubu açısından hatalı bilgi oluşmasına sebebiyet verilmiştir.

BULGU 5: İdare Arsaları ile Binalarının Diğer Kamu İdarelerine Tahsis Edilmesine İlişkin Muhasebe Kayıtlarının Yapılmaması

İl Özel İdaresince, diğer kamu kurum ve kuruluşlarına arsa ve binalar tahsis edilmiş, ancak bu tahsis işlemlerinin muhasebe kayıtları yapılmamıştır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde, taşınmaz tahsis işlemlerinin muhasebeleştirilmesine ilişkin ayrıntılı açıklamalar yapılmıştır. Yönetmelik'e göre; tahsis edilen binaların, tahsis eden kamu idaresine hizmet veren muhasebe birimince kayıtlı değeri üzerinden 252-Binalar Hesabına alacak, 500-Net Değer Hesabına borç kaydedilecektir. Ayrıca, varlığa ilişkin ayrılmış amortisman tutarı da 500-Net Değer Hesabına alacak, 257-Birikmiş Amortismanlar Hesabına borç kaydedilmek suretiyle idarenin muhasebesine dahil edilecektir.

Aynı Yönetmelik'te, 250-Arazi ve Arsalar Hesabı için de benzer düzenlemeler bulunmaktadır.

İdarenin taşınmaz işlemlerinin incelenmesi neticesinde; diğer kamu kurum ve kuruluşlarına tahsis edilen 116 adet taşınmaz için yukarıda açıklanan muhasebe kayıtlarının yapılmadığı ve mali tablolarda bu taşınmazların halen İdarenin kullanımında görüldüğü tespit edilmiştir.

Söz konusu tespit sonrasında, İdare tarafından taşınmaz tahsisi işlemleri 2020 yılı içinde muhasebeleştirilmeye başlanmıştır. Ancak, bahsi geçen muhasebeleştirme işlemlerinin 2019 yılında yapılmaması nedeniyle, 2019 yılı mali tablolarında 250-Arazi ve Arsalar Hesabı, 252-Binalar Hesabı ve 500-Net Değer Hesabı ile amortisman tabi maddi duran varlıklar için 257-Birikmiş Amortismanlar Hesabı açısından hatalı bilgi oluşmasına neden olunmuştur.

BULGU 6: Diğer Kamu İdarelerince İl Özel İdaresine Tahsis Edilen Arsa, Bina ve Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Mahiyetindeki Taşınmazların Tahsis İşlemlerine İlişkin Muhasebe Kayıtlarının Yapılmaması

Diğer kamu kurum ve kuruluşlarınca İdareye arsa, bina ve yeraltı ve yerüstü düzenleri mahiyetinde taşınmaz tahsis edilmiş, ancak, İdarece tahsis alınan taşınmazlara ilişkin muhasebe kayıtları yapılmamıştır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde, taşınmaz tahsis işlemlerinin muhasebeleştirilmesine ilişkin ayrıntılı açıklamalar yapılmıştır. Bu bağlamda Yönetmelik'in 252-Binalar Hesabına ilişkin düzenlemesine göre; tahsis alınan binalar tahsis edilen kamu idaresine hizmet veren muhasebe birimince kayıtlı değeri üzerinden bu hesaba borç, 500-Net Değer Hesabına alacak kaydedilecektir. Ayrıca, varlığa ilişkin ayrılmış amortisman tutarı da 500-Net Değer Hesabına borç, 257-Birikmiş Amortismanlar Hesabına alacak kaydedilmek suretiyle muhasebeleştirilecektir.

Aynı Yönetmelik'te, 250-Arazi ve Arsalar Hesabı ile 251-Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı için de benzer düzenlemeler bulunmaktadır.

İdarenin taşınmaz işlemlerinin incelenmesi neticesinde; diğer kamu kurum ve kuruluşlardan İdareye tahsis edilen arsa, bina ve yeraltı ve yerüstü düzenleri mahiyetinde 460 adet taşınmaz için yukarıda açıklanan muhasebe kayıtlarının yapılmadığı ve söz konusu kaydın yapılmaması nedeniyle tahsisli taşınmazların bilgisinin mali tablolarda yer almadığı tespit edilmiştir.

Söz konusu tespit sonrasında, İdare tarafından taşınmaz tahsisi işlemleri 2020 yılı içinde muhasebeleştirilmeye başlanmıştır. Ancak, bahsi geçen muhasebeleştirme işlemlerinin 2019 yılında yapılmaması nedeniyle, 2019 yılı mali tablolarında 250-Arazi ve Arsalar Hesabı, 251-Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı, 252-Binalar Hesabı ve 500-Net Değer Hesabı ile amortisman tabii maddi duran varlıklar için 257-Birikmiş Amortismanlar Hesabı açısından hatalı bilgi oluşmasına neden olunmuştur.

B. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: İşletme Ruhsatı Teminat Tutarlarının Güncellenmemesi

Önceden alınan işletme ruhsatı teminatları, beş yılda bir Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirlenen yeniden değerlendirme oranlarına göre artırılarak güncellenmemiştir.

5686 sayılı Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanunu'nda, önceden alınan işletme ruhsatı teminatlarının, beş yılda bir Maliye Bakanlığınca belirlenen yeniden değerlendirme oranlarına göre artırılarak güncelleştirileceği ve bu Kanun'a göre tamamlanması veya yenilenmesi gereken teminatların güncel teminat üzerinden alınacağı hüküm altına alınmıştır.

İdarenin hesap ve işlemleri incelendiğinde; İdare tarafından ruhsat teminatlarının alındığı, ancak, bu teminatların bir kısmının Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirlenen yeniden değerlendirme oranına göre güncellenmediği tespit edilmiştir. Söz konusu tespit sonrasında, İdarenin 28.01.2020 ve 03.02.2020 tarihli yazılarıyla jeotermal kaynak işletme ruhsatı sahiplerinden teminat tutarlarının güncellenmesi istenilmiş olup ruhsat sahiplerince güncelleme işlemlerine başlanılmıştır.

Ancak, mevzuatta belirtilen güncelleme işlemlerinin 2019 yılında yapılmaması nedeniyle; 2019 yılı mali tablolarında, 330-Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabı yönünden 153.590,00 TL, 910-Alınan Teminat Mektupları Hesabı yönünden 2.138.937,00 TL olmak üzere toplamda 2.292.527,00 TL hatalı bilgi oluşmuştur.

BULGU 2: İşçilere Yıllık Ücretli İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullandırılmaması

İdarece işçilerin yıllık izinleri mevzuata uygun şekilde kullandırılmamakta ve bu nedenle yıllık izinler birikmektedir. Bu durumda, işçilerin yıllık izinlerini kullanmak yerine emekli olduklarında son ücretleri üzerinden karşılığını almayı tercih etmeleri nedeniyle İdareye ek mali külfet oluşmaktadır.

4857 sayılı İş Kanunu'nun 53'üncü maddesinde işçilere yıllık izin verileceği ve yıllık ücretli izin hakkından vazgeçilemeyeceği; 56'ncı maddesinde yıllık iznin 53'üncü maddede gösterilen süreler içinde işveren tarafından sürekli bir şekilde verilmesinin zorunlu olduğu; 59'uncu maddesinde iş sözleşmesinin, herhangi bir nedenle sona ermesi halinde işçinin hak kazanıp da kullanmadığı yıllık izin sürelerine ait ücretin sözleşmenin sona erdiği tarihteki ücreti üzerinden kendisine veya hak sahiplerine ödeneceği; 60'ncü maddesinde yıllık ücretli izinlerin, yürütülen işlerin niteliğine göre yıl boyunca hangi dönemlerde kullanılacağı, izinlerin ne suretle ve kimler tarafından verileceği veya sıraya bağlı tutulacağı, yıllık iznin faydalı olması için işveren tarafından alınması gereken tedbirler ve izinlerin kullanılması konusuna ilişkin usuller ve işverence tutulması zorunlu kayıtların şekli Aile, Çalışma ve Sosyal Politikalar Bakanlığı tarafından hazırlanacak bir yönetmelikte gösterileceği belirtilmiştir.

03.03.2004 tarihli ve 25391 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yıllık Ücretli İzin Yönetmeliği'nde de, yıllık izinlerin kullanımı konusunda Kanun'a paralel bir düzenleme yapılmıştır.

Ayrıca, 4857 sayılı Kanun'un "Yıllık ücretli izin hükümlerine aykırılık" başlıklı 103'üncü maddesinde; 59'uncu madde gereğince hak edilmiş izni kullanmadan iş akdinin sona ermesi halinde, bu izne ait ücreti ödemeyen veya 60'ncü maddede belirtilen yönetmeliğin esas ve usullerine aykırı olarak izni kullandırmayan veya eksik kullandıran işveren veya işveren vekiline bu durumda olan her işçi için ikiyüzdoksanbeş TL idari para cezası verileceği hükme bağlanmıştır.

Yukarıda belirtilen yasal düzenlemeye göre, işçiler yıllık izin haklarından feragat edemezler. İdarelerin de düzenli olarak yıllık izinleri kullandırmaları gerekmektedir.

İşçilerin emekli olmaları halinde veya herhangi bir şekilde iş akitleri sona erdiğinde mevzuatı gereği yıllık izin hakları ücrete dönüşmektedir. Kullanılmayan yıllık izinlerin karşılığı olarak yapılacak ödeme en son ücreti üzerinden olacağı için, işçiye yüksek miktarda ücret ödemesi yapılacaktır. Bu uygulama da işçilerin yıllık izinlerini kullanmak yerine son ücretleri üzerinden karşılığını almayı tercih etmelerine neden olmaktadır. Ancak belirtilen uygulama, idarelerin daha fazla mali külfet yüklenmeleri anlamına gelmektedir: Zira, anayasal bir hak olan yıllık izinlerin kullandırılmaması durumunda, idareler, 4857 sayılı İş Kanunu'nun 103'üncü maddesi gereğince idari para cezası ödeyebilecek; ayrıca, biriken yıllık izinlerin ücrete dönüşmesi halinde idareler açısından yüksek miktarda ödeme yapma söz konusu olacaktır.

İdarenin personel işlemlerinin incelenmesi neticesinde, işçilerin yıllık izinlerinin mevzuata uygun şekilde kullandırılmadığı ve bu nedenle de İdare bünyesinde çalışan bazı personelin kullanılmamış yıllık izinlerinin bulunduğu tespit edilmiştir.

Söz konusu tespit sonrasında, İdare tarafından, işçilerin izinlerinin planlamasının yapılmasına ve 2020 yılı içerisinde kullandırılmasına yönelik olarak ilgili birim müdürlüklerine 20.05.2020 tarihli ve 4774 sayılı yazı ile talimat verilmiştir.

Hem mevzuata uygunluk açısından hem de İdareye ek mali külfet getirmemesi amacıyla yıllık izinlerin kullandırılması gerekmektedir.

BULGU 3: Bakanlık Ve Merkezi İdare Kuruluşlarınca İl Özel İdarelerine Aktarılan Yatırım Ödeneklerinin Köylere Hizmet Götürme Birliklerine Aktarılması

Bakanlık ve merkezi idare kuruluşlarınca il özel idarelerince gerçekleştirilmek üzere aktarılan yatırım ödenekleri köylere hizmet götürme birliklerine aktarılmaktadır.

5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu'nda, Bakanlıklar ve diğer merkezi idare kuruluşlarının; köylere yönelik hizmetlere ilişkin yapım, bakım ve onarım işleri, bölünmüş yol, elektrifikasyon, köy yolu, içme suyu, sulama suyu ve kanalizasyon yatırımlarını kendi bütçelerinde yer alan ödenekleri il özel idarelerine aktarmak suretiyle gerçekleştirebileceği ayrıntılı olarak açıklanmıştır.

2019 Yılı Yatırım Programının Uygulanması ve İzlenmesine Dair Genelge'de ise, İl

Özel İdarelerine Devredilen Ödenek İzleme Raporunun tanımı yapılarak kamu idarelerinin, 5302 sayılı Kanun'un 6'ncı maddesi gereğince il özel idaresine aktardıkları ödenekleri ve harcama durumunu içeren proje listelerini Haziran ve Aralık aylarını takip eden 15 gün içinde Başkanlığa bildireceği belirtilmiştir.

Bu hükümler kapsamında bakanlıklar ve merkezi idare kuruluşlarının kamu yatırım programında yer alan projelerine ait yatırımları için bütçelerinde ayrılan ödenekler, il özel idarelerine aktarılmakta ve bu ödenekler karşılığı hizmetler de il özel idaresinin tabi olduğu mevzuat kapsamında ihalesi yapılarak gerçekleştirilmektedir. Her iki düzenlemede de yatırım ödeneklerinin tekrar köylere hizmet götürme birliklerine aktarılmasına izin veren bir hüküm bulunmamaktadır.

Diğer taraftan, köylere hizmet götürme birliklerine; il özel idarelerince sadece 5355 sayılı Mahalli İdare Birlikleri Kanunu'nda sayılan hizmetlere ait ödenekler aktarılabilirdiğinden, ilgili madde metninde yer almayan yatırımlara ait ödeneklerin merkezi idare kuruluşlarınca doğrudan köylere hizmet götürme birliklerine aktarılması da mümkün görülmemektedir.

İdarenin hesap ve işlemleri incelendiğinde; 2019 yılı yatırım programında yer alan bakanlık ve merkezi idare kuruluşlarına ait projelere ayrılan yatırım ödeneklerinden 5302 sayılı Kanun'un 6'ncı maddesi hükümleri kapsamındaki işlerin gerçekleştirilmesi için aktarılan ödeneğin, Afyon İl Özel İdaresince tekrar köylere hizmet götürme birliklerine aktarıldığı tespit edilmiştir.

Söz konusu tespit sonrasında, İdare tarafından; 2020 yılı içinde Bakanlık ve merkezi idare kuruluşlarınca il özel idarelerine aktarılan yatırım ödeneklerinin köylere hizmet götürme birliklerine aktarılmaması için gerekli çalışmalar yapılmıştır.

Yukarıda belirtilen ödenek aktarmalarının mevzuata uygun olmadığı ve bu aktarmalarla 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu dışında kalan bir alan oluşturduğu değerlendirilmektedir.

BULGU 4: Köylere Hizmet Götürme Birliklerine Mahalli İdare Birlikleri Kanunu'nda ÖngörülmeYen Şekilde Aktarmalar Yapılması

Köylere hizmet götürme birliklerine, 5355 sayılı Mahalli İdare Birlikleri Kanunu'nun 18'inci maddesinin üçüncü fıkrasında sayılan köylere yönelik hizmetlere ilişkin yapım, bakım ve onarım işleri, bölünmüş yol, elektrifikasyon, köy yolu, içme suyu, sulama suyu ve kanalizasyon yatırımları dışındaki işler için aktarmalar yapılmaktadır.

5355 sayılı Kanun'a göre; Bakanlıklar ve diğer merkezi idare kuruluşları ile il özel idarelerinin; köye yönelik hizmetlere ilişkin yapım, bakım ve onarım işleri, bölünmüş yol, elektrifikasyon, köy yolu, içme suyu, sulama suyu ve kanalizasyon yatırımlarını, kendi bütçelerinde bu hizmetler için ayrılan ödenekleri köylere hizmet götürme birliklerine aktarmak suretiyle gerçekleştirebilmektedir.

Görüldüğü üzere kanun koyucu köylere hizmet götürme birliklerine, sadece Kanun'da sayılan yatırımlar için ayrılan ödeneklerin aktarılmasına cevaz vermiştir.

İdarenin hesap ve işlemleri incelendiğinde; İl Özel İdaresi bütçesinden köylere hizmet götürme birliklerine, köylere yönelik hizmetlere ilişkin yapım, bakım ve onarım işleri, bölünmüş yol, elektrifikasyon, köy yolu, içme suyu, sulama suyu ve kanalizasyon yatırımları dışındaki işler ödenek aktarmaları yapıldığı tespit edilmiştir.

Söz konusu tespit sonrasında, İdare tarafından; 2020 yılı içinde, 5355 sayılı Kanun'un 18'inci maddesinde sayılan köylere yönelik hizmetlere ilişkin yapım, bakım ve onarım işleri, bölünmüş yol, elektrifikasyon, köy yolu, içme suyu, sulama suyu ve kanalizasyon yatırımları dışındaki işler için ödenek aktarılmamasına yönelik çalışmalar yapılmıştır.

İdarenin mezkûr yasalar çerçevesinde ödenek aktarımı yapması gerekmektedir.

BULGU 5: Köylere Hizmet Götürme Birliklerine Sermaye Transferi Gibi Genel İfadeyle Aktarmalar Yapılması

5355 sayılı Mahalli İdare Birlikleri Kanunu'na göre, il genel meclisinin belirleyeceği esaslara uygun olarak köylere hizmet götürme birliklerinin sunacağı yatırım planı, yıllık çalışma programı ve uygulama projelerine bağlı işler yerine, sermaye transferi gibi genel ifade

ile veya bazı kurumların bütçelerinden karşılanmayan ihtiyaçları için köylere hizmet götürme birliklerine ödenek aktarılmaktadır.

5355 sayılı Kanun'una göre, İl özel idaresi bütçe gelirlerinin ne kadarının köylere hizmet götürme birliklerine aktarılacağı, köylere hizmet götürme birliklerinin sunacağı yatırım plânı, yıllık çalışma programı ve uygulama projelerine göre il genel meclisince kararlaştırılmaktadır.

Bu ödenek aktarımları, 5302 sayılı Kanun'un giderlerle ilgili maddesinde belirtildiği üzere, "İl genel meclisince belirlenecek ilkeler çerçevesinde köylere veya köylerin aralarında kurdukları birliklere yapılacak yardımlar" olarak açıklanan ve il özel idaresi bütçelerine konulan ödeneklerden yapılan aktarmalardır. Ancak bu nitelikteki ödenek aktarımlarının usul ve esaslarının belirlenmesi ve bu usul ve esaslar çerçevesinde köylere hizmet götürme birliklerince (KHGB) il özel idaresine yatırım planı, yıllık çalışma programı ve uygulama projelerinin sunulması gerekmektedir. Ancak bu çerçevede proje bazında ödenek aktarımı yapılabilecektir. Bu nedenle KHGB'lere bu kapsamda yapılan aktarmaların protokollerinde genel ifadeler kullanılması veya sermaye transferi gibi gerekçelerle aktarma işlemine dayanak oluşturulması yerine, somut projelerin belirtilmesi gerekmektedir.

İdarenin hesap ve işlemleri incelendiğinde; 2019 yılında İl Özel İdaresi bütçesinden KHGB'lere 5355 sayılı Kanun'a uygun olmayan şekilde ödenek aktarması yapıldığı tespit edilmiştir.

Söz konusu tespit sonrasında, İdare tarafından; 2020 yılı içindeki ödenek aktarmalarının proje bazında yapılması için gerekli çalışmalara başlanılmıştır.

İl Özel İdaresi bütçesinden KHGB'lere yapılacak ödenek aktarmalarının ilgili mevzuatındaki usul ve esaslar dairesinde yapılması gerekmektedir.

BULGU 6: Yoksullara Mikro Kredi Verilmesi İçin Vakfa Aktarılan Kaynağın Takip Edilmemesi

Yoksullara mikro kredi verilmesi için geçmiş yıllarda vakfa aktarılan kaynağın geri ödenmesine ilişkin herhangi bir çalışma yapılmamıştır.

5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu'na göre "yoksullara mikro kredi verilmesi" İdarenin görevleri arasında sayılmıştır.

Aynı Kanun'da, İl özel idaresinin, il genel meclisinin kararı üzerine yapacağı anlaşmaya uygun olarak görev ve sorumluluk alanlarına giren konularda; kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, dernekler, vakıflar ve 507 sayılı Esnaf ve Küçük Sanatkârlar Kanunu kapsamına giren meslek odaları ile ortak hizmet projeleri gerçekleştirebileceği belirtilmiştir.

Bu hükme dayanılarak İdare ile bir vakıf arasında, yoksullara mikro kredi verilmesi hizmetinin ortak hizmet projesi şeklinde yürütülmesi maksadıyla 16.05.2011 ve 12.10.2012 tarihlerinde iki ayrı protokol imzalanmıştır.

Protokollerin "Tarafların Yükümlülüklerini" düzenleyen ilgili maddesinde belirtildiği üzere; uygulamanın gelişmesine uygun olarak, ihtiyaç duyulacak ilave fonun sağlanması için Valilik ve Vakıf gayret gösterecektir. Bu protokol gereği aktarılan kaynak, Vakfa bir doğrudan kaynak aktarımı veya bağış olmayıp sadece mikrokredi faaliyeti için kullanılacaktır.

İdarenin hesap ve işlemleri incelendiğinde; söz konusu protokoller kapsamında, İdare tarafından mikro kredi projelerinde kullanılmak üzere 17.05.2011 tarihli ve 2357 ödeme emri belgesi ile 50.000 TL, 01.11.2012 tarihli ve 5327 ödeme emri belgesi ile 100.000 TL olmak üzere toplam 150.000-TL'nin Vakfın banka hesabına aktarıldığı; ortak projenin "kredi verme" şeklinde yürütülmesi nedeniyle, Vakfa yapılan aktarmaların kurum alacakları hesap grubunda izlenmesi gerekirken, doğrudan bütçe gideri olarak muhasebeleştirildiği; söz konusu kredinin mali tablolar yerine sadece yazışmalar ile izlenebildiği; 2019 yılında İdare tarafından gerekli muhasebe işlemleri yapıldığı; ancak kredi mahiyetinde verilen destek tutarının geri ödeme işlemlerine ilişkin herhangi bir çalışmanın yapılmadığı tespit edilmiştir.

Söz konusu tespit sonrasında, İdare tarafından; 2020 yılı içinde mikro kredinin geri ödenmesi için tebliğat yapılmıştır.

Bahsi geçen kredinin tahsili için gerekli hukuki işlemlerin yapılması ve sürecin takip edilmesi gerekmektedir.

BULGU 7: Tahakkuku Tahsiline Bağlı İdare Gelirlerinin Gelirlerden Alacaklar Hesabında Muhasebeleştirilmesi ve Bu Hesabın Mevzuatına Aykırı Çalıştırılması

İdarenin tahakkuku tahsiline bağlı gelirleri tahsil edildiğinde, aynı zamanda 120-Gelirlerden Alacaklar Hesabına da kaydedilmektedir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'ndeki düzenlemeye göre: Tahakkuku tahsiline bağlı bütçe geliri olarak nakden veya mahsuben tahsil edilen tutarlar, tahsilinde 100-Kasa ya da 102-Banka hesabına borç, 600-Gelirler hesabına alacak; diğer taraftan 800-Bütçe Gelirleri Hesabına alacak, 805-Gelir Yansıtma Hesabına borç kaydedilmektedir. Bu nedenle, tahakkuku tahsiline bağlı bütçe geliri olarak yapılan tahsilatların 120-Gelirlerden Alacaklar Hesabı ile ilişkilendirilmeden ilgili olduğu diğer hesaplarda muhasebeleştirilmesi gerekmektedir.

İdarenin hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde; İdare tarafından tahakkuku tahsiline bağlı gelirler tahsil edildiğinde, tahsilatların muhasebeleştirildiği muhasebe işlem fişlerinde, tahsilat kayıtları ile birlikte aynı gelir için yersiz şekilde tahakkuk kayıtlarının yapıldığı ve 120-Gelirlerden Alacaklar Hesabının akabinde alacaklandırılarak kapatıldığı; uygulamada bu durumun İdare tarafından kullanılan e-işleri muhasebe modülünün tahakkuku tahsiline bağlı gelirlerin muhasebe kayıtlarına alındığında kullanıcıya müdahale imkanı vermemesinden kaynaklandığı ve 120-Gelirlerden Alacaklar Hesabı çalıştırarak otomatik işlem yapıldığı tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği ile diğer ilgili mevzuat hükümlerine uygun olarak gelir türlerinin tasnifinin yapılması ve tahakkuku tahsiline bağlı gelirler tahsil edildiğinde muhasebe kayıtlarının mevzuata uygun şekilde gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Bu sebeple e-işleri muhasebe modülünde gerekli düzenlemelerin yapılması için konunun Bakanlığına bildirilmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir.

BULGU 8: Vadeli Mevduat Faiz Gelirlerinin Net Tutar Üzerinden Muhasebeleştirilmesi

İdarenin vadeli mevduat hesaplarından elde ettiği faiz gelirleri net tutarlar üzerinden muhasebeleştirilmiştir.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ne göre; gelir ve giderler, herhangi bir düzenleme veya standart ile aksi kararlaştırılmadıkça netleştirilmeden kaydedilmelidir. Ayrıca

kamu idarelerinin faaliyetlerine ilişkin gelir ve gider işlemlerinin, tahakkuk esasına dayalı olarak gelir ve gider hesaplarında izlenmesi gerektiği; gelir ve gider hesaplarının, bütçe ile ilgili olsun veya olmasın, genel kabul görmüş muhasebe ilkeleri gereği tahakkuk eden her türlü gelir ve giderin kaydına mahsus olduğu belirtilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde, muhasebe birimlerinin hesaplarının bulunduğu bankalarca tahakkuk ettirilerek banka hesabına aktarılan faiz tutarlarının 102-Banka Hesabına, tevkifat tutarlarının 630-Giderler Hesabına borç; faiz tutarının içinde bulunulan aya ait kısmının 600- Gelirler Hesabına, geçmiş aylara ait kısmı 181-Gelir Tahakkukları Hesabına alacak kaydedileceği; ayrıca 102-Bankalar Hesabına aktarılan tutarın tamamının 805- Gelir Yansıtma Hesabına borç, 800- Bütçe Gelirleri Hesabına alacak kaydedileceği belirtilmiştir.

Yönetmelik'in düzenlemesine göre, tahakkuk eden faiz gelirleri stopaj kesintisi yapılmadan önceki brüt tutar üzerinden 600-Gelirler Hesabında, buna ilişkin olarak stopaj yapılan vergi ve benzeri giderleri de 630-Giderler Hesabında muhasebeleştirilmelidir.

İdarenin hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde; bankalardaki vadeli mevduat hesaplarından elde edilen faiz gelirlerinin net tutarlar üzerinden, diğer bir ifadeyle, yıl içinde elde edilen faiz gelirinin, % 15 gelir vergisi stopajı düşülerek muhasebeleştirildiği tespit edilmiştir.

Söz konusu tespit sonrasında, İdare tarafından 2020 yılı içinde faiz gelirleri Yönetmelik'te düzenlenen şekilde muhasebeleştirilmeye başlanmıştır. Ancak, ilgili muhasebe işlemlerinin 2019 yılında yapılmaması nedeniyle 2019 yılı faaliyet sonuçları tablosunun 600-Gelirler Hesabı ile 630-Giderler Hesabı yönünden 957.380,01 TL eksik bilgi içermesine neden olunmuştur.

BULGU 9: İlk Madde ve Malzeme Hesabından Çıktıların En Geç Üçer Aylık Dönemler İtibari ile Yapılmaması

İdarenin İlk Madde ve Malzeme Hesabında izlenen tüketim malzemelerinin çıkış kayıtları en geç 3 aylık dönemlerde yapılmamıştır.

Taşınır Mal Yönetmeliği'nin "Taşınır giriş ve çıkış işlemlerinin muhasebe birimine bildirilmesi" başlıklı 30'uncu maddesi (2) numaralı fıkrasına göre, muhasebe kayıtlarında 150-İlk Madde ve Malzemeler Hesabında izlenen tüketim malzemelerinin çıkışları için düzenlenen

taşınır işlem fişlerinin genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinde üç aylık dönemler itibarıyla, diğer idarelerde ise üç ayı geçmemek üzere üst yöneticiler tarafından belirlenen sürede kullanılmış tüketim malzemelerinin taşınır II'nci düzey detay kodu bazında düzenlenen onaylı bir listesinin, en geç ilgili dönemin son iş günü mesai bitimine kadar muhasebe birimine gönderileceği belirtilmektedir.

İdarenin tüketim malzemeleri işlemlerinin incelenmesi neticesinde; İdare bünyesindeki birçok müdürlüğün 150-İlk Madde ve Malzeme Hesabında izlenen tüketim malzemelerinin çıkış işlemlerini muhasebe birimine süresinde bildirmediği tespit edilmiştir.

Söz konusu tespit sonrasında, İdare tarafından tüketim malzemelerinin çıkış kayıtlarının mevzuatında belirtilen şekilde yapılması ve muhasebeleştirilmesi için gerekli çalışmalara başlanılmıştır.

Muhasebe kayıtlarının anlık verilerinin farklı olmasına sebep olan hatalı uygulamaların mevzuata uygun hale getirilmesi gerekmektedir.

BULGU 10: Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına Ait Katkı Payının İlgili Belediyelerden Aktarılmaması

Belediyeler tarafından emlak vergileri ile tahsil edilen taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına ait katkı payı İdareye aktarılmamış ve bu hususta İdare tarafından hukuki süreç işletilmemiştir.

2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'nun 12'nci maddesinin altıncı fıkrasında, belediyelerin ve il özel idarelerinin görev alanlarında kalan kültür varlıklarının korunması ve değerlendirilmesi amacıyla kullanılmak üzere 29.7.1970 tarihli ve 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu'nun 8'inci ve 18'inci maddeleri uyarınca mükellef hakkında tahakkuk eden emlak vergisinin %10'u nispetinde taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı payının tahakkuk ettirileceği ve ilgili belediyesince emlak vergisi ile birlikte tahsil edileceği hüküm altına alınmıştır. Aynı maddenin yedinci fıkrasında, tahsil edilen miktarın, il özel idaresi tarafından açılacak özel hesapta toplanacağı; bu miktarın, il özel idaresince ve belediyelerce kültür varlıklarının korunması ve değerlendirilmesi amacıyla hazırlanan projeler kapsamında kamulaştırma, projelendirme, plânlama ve uygulama konularında kullanılmak üzere il özel

idaresine ve il sınırları içindeki belediyelere vali tarafından aktarılacağı ve bu payın valinin denetiminde kullanılacağı ifade edilmiştir.

Diğer yandan, 2863 sayılı Kanun'a dayanılarak çıkarılan Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına Ait Katkı Payına Dair Yönetmelik'in 5'inci maddesinde katkı payının tarh, tahakkuk ve tahsiline ilişkin düzenlemelere yer verilmiştir. Aynı Yönetmelik'in 6'ncı maddesinde belediyelerce katkı payı olarak tahsil olunan tutarların, tahsil edildiği ayı takip eden ayın onuncu günü akşamına kadar il özel idarelerine veya yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıklarına bir bildirim ile beyan edilerek aynı süre içinde katkı payı hesabına yatırılacağı hüküm altına alınmıştır.

İdarenin hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde, 2019 yılı sonu itibari ile taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına ait katkı paylarının ilgili belediyeler tarafından İdareye gönderilmediği tespit edilmiştir.

Söz konusu tespit sonrasında, İdare tarafından kültür varlıklarının korunmasına ait katkı paylarının belediyelerin genel bütçe vergi gelirleri paylarından kesilmesi için İLBANK'a 01.06.2020 tarihli ve 5016 sayılı yazı gönderilmiştir.

Söz konusu katkı paylarının tahsilinin sağlanması hususunda İdare tarafından gerekli takibatın yapılması ve hukuki süreçlerin işletilmesi gerekmektedir.

BULGU 11: İdareye Süresinde Gönderilmeyen Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına Katkı Payının Gecikme Zamlarının Hatalı Hesaplanması

Kültür taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı paylarının, bazı belediyelerden süresinde tahsil edilememesi üzerine; söz konusu katkı payları, İLBANK tarafından belediyelerin genel bütçe vergi gelirlerinden kesilerek özel idarelere gönderilmektedir. Ancak, geç gönderilen bu paylar için gecikme zamları hatalı hesaplanmaktadır.

2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'nun 12'nci maddesinde; taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı payı olarak tahsil olunan miktarların tahsil edildiği ayı takip eden ayın onuncu günü akşamına kadar il özel idarelerine bir bildirim ile beyan edilerek aynı süre içinde ödeneceği, tahsil ettikleri katkı payını yukarıda belirtilen süre içinde il özel idarelerine yatırmayan belediyelerden, bu katkı paylarının 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre gecikme zammı tatbik edilerek tahsil edileceği belirtilmektedir.

Diğer yandan, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un 51'inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan gecikme zammı oranı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile çeşitli tarihlerde güncellenmiştir.

İdarenin hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde, Afyonkarahisar ilinde bazı ilçe belediyelerinin taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı paylarını 2019 yılında ve geçmiş yıllarda tam olarak değil kısmi olarak yatırdığı, 2019 yılı sonu itibarıyla ilçe belediyelerinin ödenmemiş borcu bulunduğu, bazı belediyelerin katkı paylarını hiç yatırmadığı; söz konusu katkı paylarının, ilgili belediyelerin genel bütçe vergi gelirleri payından kesinti yapılarak gönderilmesi hususunun İLBANK'a bildirildiği; İLBANK tarafından katkı paylarının gecikme zammı ilave edilmiş haliyle gönderildiği; ancak, gecikme zammının her ay için ayrı ayrı değil, yılsonunda toplam tutara uygulandığı ve bu nedenle de gecikme zammının eksik gönderildiği; gecikme zam oranlarını değiştiren Cumhurbaşkanlığı Kararı'nın dikkate alınmamış olduğu tespit edilmiştir.

Söz konusu tespit sonrasında, İdare tarafından taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına ait katkı paylarına ilişkin gecikme zamları 2020 yılı içinde yeniden hesaplanmış ve hesaplanan gecikme zamları son haliyle belediyelerin genel bütçe vergi gelirleri paylarından kesilmesi için İLBANK'a bildirilmiştir.

Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu gereğince tahsil edilmesi gereken katkı paylarına ilişkin gerekli takip, tahakkuk ve tahsil işlemlerinin mevzuata uygun yapılması gerekmektedir.

BULGU 12: Jeotermal Kaynak Kullanan İşletmelerden Alınan %1 İdare Payına İlişkin Matrahın Hatalı Belirlenmesi

Jeotermal kaynak kullanan işletmelerden alınan %1 İdare payı bazı işletmelerden brüt mal ve hizmet satışı tutarı üzerinden, bazı işletmelerden ise net mal ve hizmet satışı tutarı üzerinden alınmış ve diğer faaliyetlerden doğan gelir ve karlar matrah hesabına katılmamıştır.

Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanunu Uygulama Yönetmeliği'nde İdare payının tanımı yapılmış ve matrahın önceki yıl gayrisafi hasılatının %1'i olduğu belirtilmiştir.

Yönetmelik'te; gayrisafi hasılatın, kaynaklardan sınai ve/veya ticari ciro oluşturmak üzere yararlanan işletmenin kaynaklarla ilgili toplam yıllık cirosu olduğu, tesislere ait tahakkuk

eden her türlü mal ve hizmet satış bedelleri, faizler ile kira gelirlerinin gayrisafi hasıllata dahil olduğu hüküm altına alınmıştır.

Görüldüğü üzere %1 idare payı alınması gereken gayrisafi hasıllat miktarına sadece mal ve hizmet satışı değil faizler ile kira gelirleri gibi diğer gelirler de dâhildir.

Ancak ilgili jeotermal kaynak işletenlerin mizan ve bilançoları incelendiğinde; %1 idare payının bazı işletmelerden brüt mal ve hizmet satışı tutarı üzerinden, bazı işletmelerden ise net mal ve hizmet satışı tutarı üzerinden alındığı, ayrıca diğer faaliyetlerden doğan gelir ve karların matrah hesabına katılmadığı tespit edilmiştir.

Söz konusu tespit sonrasında, İdare tarafından; jeotermal kaynak kullanan işletmelerden eksik alınan idare payları için çalışmalar başlatılmıştır.

Hem uygulama birliği hem de idare payının eksik tahsil edilmemesi açısından brüt mal ve hizmet satışı tutarı üzerinden idare payına ilişkin matrah belirlenmeli; sadece mal ve hizmet satışı değil faizler ile kira gelirleri gibi diğer gelirler de matraha dâhil edilmeli; faizler ve kira gelirleri gibi tutarları belirlemek amacıyla ilgili işletmelerden İdareye sunulan mali tabloların matraha dahil olması gereken gelirleri içerecek şekilde hazırlanması talep edilmelidir.

BULGU 13: Devlet Su İşlerine ve Karayolları Genel Müdürlüğüne Ait Projelerin Yapım İhalelerini Alan Yüklenicilerin, Yapım ve Üretim Sahası Kendilerine Devredildikten Sonra İl Özel İdaresine Ödemeleri Gereken İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Bedelleri ile İdare Payını Ödememeleri

Yapım işlerinde kullanılan taş, kum, çakıl, kil, kaya, oturtulmuş vb. yapı ve inşaat hammaddelerini üreten tesisler, özel idareden alınacak ruhsata bağlı olarak çalışmakta ve bu ruhsatın karşılığında da 3213 sayılı Maden Kanunu'nuna göre işyeri açma ve çalışma ruhsat bedeli ile idare payı ödemesi gerekmektedir. Uygulamada, söz konusu tutarlara ilişkin tahakkuk veya tahsilat yapılmamıştır.

3213 sayılı Maden Kanunu'nda, maden üretim faaliyetleri ile bu faaliyetlere dayalı ruhsat sahasındaki tesisler için işyeri açma ve çalışma ruhsatlarının il özel idareleri tarafından verileceği ve bu ruhsatların verilmesi sırasında 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu hükümlerine göre belediyelerin tahsil ettiği işyeri açma izni harcının il özel idaresi tarafından tahsil edileceği belirtilmiştir.

Yapı ve inşaat hammaddelerini üreten tesislerin kamu kurum ve kuruluşu olmaları halinde, özel idareler tarafından verilen işyeri açma ve çalışma ruhsatlarından 3213 sayılı Maden Kanunu'nu, 6200 sayılı Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ile 6001 sayılı Karayolları Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun'u gereğince ruhsat bedeli ile idare payı istenmemektedir.

Devlet Su İşleri Bölge Müdürlükleri gölet, dere ıslahı, baraj vb. inşaa çalışmalarında ve Karayolları Bölge Müdürlükleri yol çalışmalarında kullanılan yapı ve inşaat hammaddelerini temin etmek için gerekli olan Hammadde Üretim İzin Belgesini harç ödemededen Maden İşleri Genel Müdürlüğünden alabilmektedir. Ayrıca özel idareler de Devlet Su İşleri Bölge Müdürlüklerinden işyeri açma ve çalışma ruhsatı bedeli, idare payı vb. adlar altında herhangi bir ücret talep etmemektedir.

Bununla birlikte Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü ile Karayolları Genel Müdürlüğü tarafından ilgili projelerin yapım ihalelerini alan yüklenicilere protokol karşılığında hammadde üretim izin belgesinin kapsamındaki yapı ve inşaat üretim sahaları devredilmektedir.

Yükleniciler, hammadde sahası işletme protokolü ile devraldıkları üretim sahası için işyeri açma ve çalışma ruhsatı için özel idarelere başvurursa bile yukarıda bahsedilen mevzuat hükümlerini kendi menfaatlerine yorumlayarak ruhsat bedeli ve idare payı ödemekten kaçınmaktadır.

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin düzenlemeler ayrıntılı olarak İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik'te düzenlenmiştir. Bu bağlamda, yetkili idarelerden usulüne uygun olarak işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan işyeri açılmaz ve çalıştırılmaz. İşletmecinin değişmesi ve işyerinin nakli halinde ise; ruhsatta belirtilen faaliyet konusu ve adresin değişmemesi kaydıyla iş yerinin devredilmesi halinde, devralan kişinin başvurusu üzerine dosyadaki bilgi ve belgeler esas alınmak suretiyle yeni işletmeci adına tekrar ruhsat düzenlenir.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'na göre yapım işlerinin yürütülmesinde uygulanacak genel esasları belirlemek amacıyla hazırlanan Yapım İşleri Genel Şartnamesi'ne göre, ocakların izin belgesinin (ruhsat) alınması İdareye ait olup bu uygulama nedeniyle yüklenicilerin işyeri açma ve çalışma izni harcı ile idare payından muaf olması söz konusu değildir.

İdarenin hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde, Devlet Su İşleri Genel

Müdürlüğü ile Karayolları Genel Müdürlüğü tarafından ilgili projelerin yapım ihalelerini alan yüklenicilere protokol karşılığında hammadde üretim izin belgesi kapsamındaki yapı ve inşaat üretim sahalarının devredildiği, ancak, yeni işletmeci adına düzenlenmesi gereken işyeri açma ve çalışma ruhsatı üzerinden 3213 sayılı Maden Kanunu'nuna göre işyeri açma ve çalışma izni harcı ile idare payı alınması gerektiği halde alınmadığı tespit edilmiştir.

Söz konusu tespit sonrasında, İdare tarafından yukarıda ismi geçen kurumlar adına yapılan işlerde maden ruhsatları için işyeri açma ve çalışma ruhsatı harcının alındığı ve özel idare paylarının alınacağına ise yukarıda yer alan kurumlara 28.05.2020 tarihli ve 4930 sayılı yazı ile bildirildiği anlaşılmıştır.

Yukarıda bahsedilen kanun, yönetmelik ve şartname hükümlerine göre; yapım ihalelerini alan yüklenicilere yapı ve inşaat üretim sahası devredildiğinde işyeri açma ve çalışma izni bedeli ile idare payının yükleniciler tarafından özel idarelere ödenmesi gerekmektedir. İlgili bedelin ödenmemesi halinde, 3213 sayılı Maden Kanunu'nun 7'inci maddesi gereğince 30.000,00 TL tutarında idari para cezasının özel idare tarafından uygulanarak yükleniciye ait işletme faaliyetlerini durdurulması gerektiği düşünülmektedir.

BULGU 14: Sözleşmeli Personele Yapılan Sosyal Denge Tazminatı Ödemelerinin Prime Esas Kazanca Dâhil Edilmemesi

Sözleşmeli personele yapılan sosyal denge tazminat ödemeleri prime esas kazanca dâhil edilmemekte ve bu suretle sigorta primi işveren ve işçi hisseleri eksik hesaplanmaktadır.

5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu'nun 36'ncı maddesinde; İl özel idarelerinde sözleşmeli personel ile kısmi zamanlı sözleşmeli personel çalıştırılması hususunda Belediye Kanununun 49 uncu maddesi hükümlerinin uygulanacağı hüküm altına alınmıştır.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 49'uncu maddesinde, sözleşmeli personel hakkında bu Kanun'la düzenlenmeyen hususlarda vize şartı aranmaksızın 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 4'üncü maddesinin (b) fıkrasına göre istihdam edilenler hakkındaki hükümlerin uygulanacağı belirtilmiştir. Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından çıkarılan 2009/37 sayılı Genelge'nin 2.2.9 uncu maddesinde ise 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 4'üncü maddesinin (B) bendi kapsamında geçici olarak sözleşme ile çalıştırılan personelin 5510 sayılı Kanun'un 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılacağı hüküm altına alınmıştır.

5510 sayılı Kanun'un Prime Esas Kazançlar başlıklı 80'inci maddesinin birinci fıkrasında Kanun'un 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamındaki sigortalıların prime esas kazançları hakkında açıklamalara yer verilmiş, (a) bendinin (2) numaralı alt bendinde prim, ikramiye ve bu nitelikteki her çeşit istihkakın prime esas kazanç hesabına dâhil edilmesi gerektiği ifade edilmiştir. Fıkranın (b) bendinde istisna hükümleri açıklanmış, (c) bendinde ise bu istisnalar dışında her ne adla yapılırsa yapılsın tüm ödemeler ile aynı yardım yerine geçmek üzere yapılan nakdi ödemelerin prime esas kazançta tabi tutulacağı hüküm altına alınmıştır. Dolayısıyla 5510 sayılı Kanun'da sayılan ve Kanun'un yürürlük tarihinden sonra çıkan başka bir Kanun veya Kanun Hükmünde Kararname ile getirilen istisnalar dışında sözleşmeli personele yapılan tüm ödemeler prime esas kazançta dâhil edilecektir.

İl Özel İdarelerinde çalışan sözleşmeli personele temel olarak üç çeşit ödeme yapılmaktadır. Bunlar; sözleşme ücreti, ek ödeme ve sosyal denge ödemesidir. Sözleşme ücretinin prime esas kazançta dâhil olduğu konusunda herhangi bir tereddüt bulunmamaktadır. 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin Ek 9'uncu maddesi uyarınca ödenen ek ödeme hakkında ise aynı maddenin dokuzuncu fıkrası ile istisna hükmü getirilmiş ve bu ödemenin prime esas kazanç tutarına dâhil edilmeyeceği hüküm altına alınmıştır.

Sosyal denge tazminat ödemesi 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin Ek 15'inci maddesinde düzenlenmiştir. Ne söz konusu maddede ne de bu maddede atıf yapılan 4688 sayılı Kanun'un ilgili maddelerinde bu ödemenin prime esas kazancın tespitinde istisna edildiğine dair bir hüküm mevcuttur. Bu nedenle sözleşmeli personele yapılan sosyal denge tazminatı ödemelerinin prime esas kazancın tespitinde dikkate alınarak prim matrahına eklenmesi gerekmektedir.

İdarenin hesap ve işlemleri incelendiğinde; sözleşmeli personele yapılan sosyal denge tazminat ödemelerinin prime esas kazançta dâhil edilmediği ve bu suretle işveren ve işçi hisselerinin eksik hesaplandığı tespit edilmiştir. Yukarıda belirtildiği üzere, İdarenin uygulaması yasal düzenlemeye aykırıdır.

Söz konusu tespit sonrasında, İdare tarafından, 2020 yılı içinde sözleşmeli personele yapılan sosyal denge tazminatı ödemeleri SGK primi kesintisi ile ilişkilendirilmiştir.

Sözleşmeli personelin SGK primlerinin eksik ödenmesi nedeniyle İdarenin herhangi bir mali külfete maruz kalmaması için, bahsi geçen personele ödenen sosyal denge tazminatının prime esas kazançta dahil edilmesi gerekmektedir.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<http://www.sayistay.gov.tr>

8. EKLER**EK 1: İZLEME**

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Vilayetler Birliği, Zafer Kalkınma Ajansı ve diğer Mahalli İdare Birliklerine Gönderilen Katılma Paylarının Kamu İdareleri Payları Hesabında Takip Edilmemesi	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Yapılmaya başlanmıştır.
4857 sayılı İş Kanununa Tabi Olarak Çalışan İşçilerin Yıllık İzinlerinin Kullanılmaması	2018	Yerine Getirilmedi	2019 yılı Sayıştay Denetim Raporunun “Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler” bölümünde 2 numaralı bulgu olarak düzenlenmiştir.
Yapım İşlerinde 4735 Sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu’nun 30’uncu Maddesi Gereğince Kesin Kabulden İtibaren Yüklenici ve Alt Yükleniciye Getirilen 15 Yıllık Sorumluluk Mükellefiyeti Gözetilmeden İl Özel İdaresi	2018	Kısmen Yerine Getirildi	Acil olmayan işlerde mümkün olduğu kadar bakılmaya çalışılmaktadır.

Bütçesinden Bina Bakım Onarımı Yapılması			
Afet ve Acil Durumlar ile Sivil Savunmaya İlişkin Hizmetler İçin Ayrılan Ödenek Karşılığı Proje Hazırlanmaması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	2019 yılı içerisinde ödenek ayrılmış ve ilgili birimler bilgilendirilmiştir.Gerekli projeler hazırlanmıştır.
Dağıtım Şirketince Yapılması Gereken Ancak Çeşitli Nedenlerle İdare Bütçesinden Karşılana n Dağıtım Tesis Giderlerinin Elektrik Dağıtım Şirketinden Talep Edilmemesi	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	2019 yılı içerisinde gerekli yazışmalar yapılarak dağıtım tesis giderleri talep edilmiştir.
Taşınmazlar için Amortisman Ayrılmaması	2018	Kısmen Yerine Getirildi	Taşınmaz envanter çalışmaları tamamlandı kça amortisman ayrılmaktadır.
Gelirlerin Tahakkuk Kaydının Yapılmaması	2018	Yerine Getirilmedi	
6360 sayılı Kanun ile Kapatılarak İl Özel İdaresine Devredilen Belde Belediyelerinin Alacaklarının İlgili Muhasebe Hesaplarında İzlenmemesi	2018	Yerine Getirilmedi	2019 yılı Sayıştay Denetim Raporunun “Denetim Görüşünün Dayanakları” bölümünde 2 numaralı bulgu olarak düzenlenmiştir.
Yoksullara verilen mikro kredinin 137 Takipteki Kurum Alacakları Hesabında takip edilmemesi	2018	Yerine Getirilmedi	2019 yılı Sayıştay Denetim Raporunun “Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve

			Değerlendirmeler” bölümünde 6 numaralı bulgu olarak düzenlenmiştir.
--	--	--	--